

سازمان ملی پژوهش استعدادهای درخشان

باسم‌هی تعالیٰ
جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
سازمان ملی پژوهش استعدادهای درخشان
معاونت دانش‌پژوهان جوان

مبارزة علمی برای جوانان، زنده کردن روح جستجو و کشف واقعیت‌هاست.
«لام غمی (ره)»

دفترچه سؤالات مرحله اول سال ۱۳۹۸

اولین دوره المپیاد علوم زمین

بعد از ظهر - ساعت: ۱۴:۰۰

کد دفترچه: ۱

تعداد سؤالات	مدت آزمون (دقیقه)
۱۰۰	۵۰

شماره صندلی:

نام خانوادگی:

نام:

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

توضیحات مهم

- کد دفترچه سؤالات شما ۱ است. این کد را در محل مربوط روی پاسخ‌نامه با مداد پر کنید. در غیر این صورت پاسخ‌نامه شما تصحیح نخواهد شد. توجه داشته باشید که دفترچه سؤالات شما که در زیر هر یک از صفحه‌های این دفترچه نوشته شده است، با کد اصلی که در همین صفحه است، یکی باشد.
- بلافاصله پس از آغاز آزمون، تعداد سؤالات داخل دفترچه و وجود همه برگه‌های دفترچه سؤالات را بررسی نمایید. در صورت وجود هرگونه نقصی در دفترچه، در اسرع وقت مسؤول جلسه را مطلع کنید.
- یک برگ پاسخ‌نامه در اختیار شما قرار گرفته که مشخصات شما که در پایین پاسخ‌نامه را با مداد مشکن بنویسید.
- برگه پاسخ‌نامه را دستگاه تصحیح می‌کند، پس آن را تا نکنید و تمیز نگه دارید و به علاوه، پاسخ هر پرسش را با مداد مشکن نرم در محل مربوط علامت بزنید. لطفاً خانه مورد نظر را کاملاً سیاه کنید.
- پاسخ درست به هر سوال ۳ نمره مثبت و پاسخ نادرست ۱ نمره منفی دارد.
- همراه داشتن هرگونه کتاب، جزو، یادداشت و لوازم الکترونیکی نظر تلفن همراه و لپ‌تاپ منوع است. همراه داشتن این قبیل وسائل حتی اگر از آن استفاده نکنید یا خاموش باشد، تقلب محضوب خواهد شد.
- آزمون مخصوص دانش‌آموزان رشته ریاضی فیزیک، علوم تجربی، فنی و حرفه‌ای است و شرکت‌کنندگان در دوره تابستانی از بین دانش‌آموزان دهم و یازدهم انتخاب می‌شوند.
- داوطلبان نمی‌توانند دفترچه سؤالات را با خود ببرند. (دفترچه باید همراه پاسخ‌نامه تحویل داده شود.)

کلیه حقوق این سؤالات برای سازمان ملی پژوهش استعدادهای درخشان محفوظ است.
آدرس سایت اینترنتی: www.yse.sampad.medu.ir

۱- تشکیل غارهای آهکی نتیجه کدام گزینه است؟

(۱) انحلال سنگ های آهکی توسط آب های زیرزمینی

(۲) رسوب کربنات کلسیم آب های زیرزمینی در درز و شکاف ها

(۳) در اثر برخورد ورقه های سنگ کره

(۴) در اثر حرکت گسل های فعال

۲- گزینه صحیح را انتخاب کنید.

(۱) دریاچه خزر، باقی مانده دریای قدیمی تدبیر می باشد.

(۲) در یاچه سبلان در اثر فرونشستن زمین ایجاد شده است.

(۳) سیمان مخلوطی از شن و خاک رس است.

(۴) بتن مخلوطی از آهن، شن، ماسه و آب است.

۳- کدام نوع فرسایش زیر در گسترش حوضه آبریز یک رود نقش اساسی دارد؟

(۱) فرسایش جانبی

(۲) فرسایش قائم

(۳) فرسایش پوست پیازی

(۴) فرسایش قهقهایی

۴- کدام یک از کانی های زیر نشان دهنده آب و هوای گذشته در زمان تشکیل آن هاست؟

(۱) هالیت

(۲) فیروزه

(۳) کوارتز

(۴) مگنتیت

۵- کدام یک از سنگ های آذرین زیر از بلورهای دانه درشت تشکیل شده است؟

(۱) ریولیت

(۲) گرانیت

(۳) بازالت

(۴) مسکوویت

۶- کدام یک از سنگ زیر در دهانه چشمeh های آهکی تشکیل می شود؟

(۱) تراورتن

(۲) سنگ نمک

(۳) سنگ گابرو

(۴) زغال سنگ

۷- زمان انتقال دو سیاره از سیارات منظومه شمسی در جدول زیر آمده است با توجه به جدول زیر کدام گزینه در مورد این دو سیاره درست است؟

B	A	سیاره
۱۱/۸۶ سال	۸۸ شبانه روز	زمان حرکت انتقالی

- ۱) سیاره B به خورشید نزدیک تر است.
۲) سیاره A بیشترین تعداد قمر را دارد.

- ۳) سیاره A قمر ندارد.
۴) جنس سیاره B از سنگ است.

۸- کدام پدیده های زمین شناسی حاصل برخورد دو ورقه از سنگ کره نمی تواند باشد؟

- ۱) گسل - گودال عمیق   ۲) زلزله - فوران آتشفشن

۳) جزیره - چین خوردگی
۴) رشته کوه میان اقیانوسی - تشکیل پوسته جدید

۹- در زیر مراحل فسیل شدن به روش جایگزینی به شکل نامرتب است ترتیب درست این مراحل در کدام گزینه آمده است؟

(A) حل شدن بخش هایی از جسد جاندار

(B) تعویض ترکیب شیمیایی جسد جاندار با موادمعدنی

(C) نفوذ آب های زیرزمینی به داخل رسوبات

(D) مدفون شدن جسد جاندار در داخل رسوبات

B ← C ← A ← D (۲)

A ← B ← D ← C (۴)

B ← A ← C ← D (۱)

A ← B ← C ← D (۳)

۱۰- شرایط تشکیل فسیل شدن کامل یک جاندار، در کدام یک از محیط های رسوبی زیر وجود دارد؟

- ۱) یخچال های طبیعی
۲) خاکستر های آتشفشنی

۳) قسمت های کم عمق دریا
۴) قسمت های عمیق دریا

۱۱- شهر A در عرض جغرافیایی 30° درجه شمالی و شهر B در عرض 12° درجه جنوبی قرار دارد. کدام عبارت صحیح است؟

- ۱) در شهر A دو بار در سال طول سایه صفر است.
- ۲) در شهر B دو بار در سال طول سایه صفر است.
- ۳) در هر دو شهر یک بار در سال طول سایه صفر است.
- ۴) در هر دو شهر دو بار در سال طول سایه صفر است.

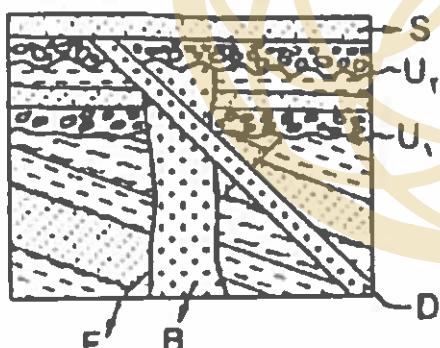
۱۲- اگر قرار باشد قاره‌ای دو قطعه شود، و در وسط آن اقیانوسی پدید آید، ابتدا کدام رخداد اتفاق می‌افتد؟

- ۱- برآمده شدن نرم کره
۲- فروافتادگی در قاره
۳- تشکیل پشته‌های اقیانوسی
۴- تشكیل دریای جوان میان دو قاره

۱۳- استخوان یک موجود زنده حاوی ماده رادیواکتیو با نیمه عمر 12 میلیون سال در لایه‌های سنگی یافت شده است اگر $\frac{15}{16}$ از این ماده رادیواکتیو تخریب شده باشد این لایه سنگی متعلق به کدام دوران است؟

- ۱) مزوژوئیک
- ۲) سنوزوئیک
- ۳) پالئوزوئیک
- ۴) آرکئن

۱۴- در شکل مقابل کدام گزینه در مورد ترتیب وقوع حوادث صحیح است؟

- ۱) جوانتر از D و قدیمی تراز B
- ۲) قدیمی تراز D و قدیمی تراز F
- ۳) قدیمی تراز B و جوانتر از D
- ۴) از جوانتر D و B جوانتر از F

۱۵- در ترکیب شیمیایی کدام دو کانه گوگرد وجود دارد؟

- ۱) پیریت- هماتیت
- ۲) گالن- هماتیت
- ۳) گالن - پیریت
- ۴) هالیت- هماتیت

۱۶- مواد اولیه تولید سرامیک کدام است؟

- (۱) فلدسپار پتاسیم، رس، کوارتز
(۲) پلازیوکلاز، کلسیت، سیلیس

۱۷- احداث کدام کارخانه در مجاورت پگماتیت های الوند با صرفه تر است؟

- (۱) شیشه سازی   (۲) سیمان سازی   (۳) صنایع دارویی   (۴) ذوب آهن

۱۸- کدام گزینه می تواند سنگ مادر نفت باشد؟

- (۱) شیل   (۲) ماسه سنگ   (۳) گچ   (۴) سنگ آهک درشت بلور

۱۹- قدیمی ترین سنگ های ایران چه سنگ هایی هستند؟ و در کدام پهنه ساختاری قرار دارند؟

- (۱) آذرین - ایران مرکزی   (۲) دگرگونی - سنندج - سیرجان

۲۰- بیشترین کانه زایی مس ایران مربوط به سنوزوئیک در کدام پهنه قرار دارد؟

- (۱) سنندج - سیرجان   (۲) ارومیه - دختر   (۳) ایران مرکزی   (۴) شرق ایران

۲۱- کدام آمیزه رنگین در ارتباط با بسته شدن تیس کهن است؟

- (۱) آمیزه های رنگین ایران مرکزی   (۲) آمیزه های رنگین زاگرس
(۳) آمیزه های رنگین خوی   (۴) آمیزه های رنگین شمال ایران

۲۲- مفهوم ژئو پارک کدامیک از موارد زیر را شامل نمی شود؟

- (۱) ایجاد هویت زمین شناسی   (۲) استخراج و بهره برداری از معادن
(۳) برقراری آینده پایدار   (۴) انتقال مفاهیم با ارزش منطقه ای به عموم مردم

۲۳- اگر سرعت جريان آب در رودخانه ایی به عرض ۳ متر و عمق ۲ متر، ۲۵ سانتی متر در ثانیه

باشد. آبدهی رود چقدر است؟

- (۱) ۱/۲ متر بر ثانیه   (۲) ۱۵ متر بر ثانیه   (۳) ۱۲ متر بر ثانیه   (۴) ۱/۵ متر بر ثانیه

۲۴- کدامیک از سنگ های زیر قابلیت تشکیل آبخوان را دارد؟

- (۱) آهک کارستی   (۲) شیل ها   (۳) دگرگونی

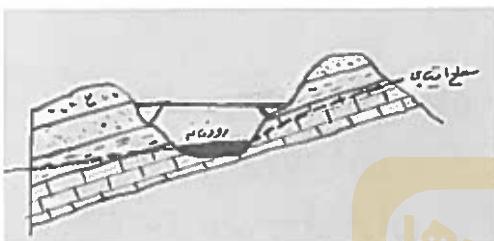
۲۵- اندازه کدام ذرات تشکیل دهنده خاک به ترتیب درشت دانه، متوسط دانه و ریز دانه است؟

- (۱) شن - ماسه - رس   (۲) رس - لای - ماسه
(۳) ماسه - رس - لای

- ۲۶) کدام یک از رسوبات زیر دارای بیشترین تخلخل و کمترین نفوذ پذیری است؟
 ۱) رس ۲) شن ۳) آبرفت ۴) ماسه

۲۷) کدام یک از کاربردهای گاییون نیست؟

- ۱) جلوگیری از حرکت توده های سنگ و خاک
 ۲) استفاده در کف آبراهه ها
 ۳) آب بندی کردن دیواره سد
 ۴) پایدار کننده دامنه های شیبدار
- ۲۸) در شکل مقابل بزرگترین تهدید برای پل احداث شده، کدام گزینه است؟

باشگاه المپیاد طلایین ها

- ۱) نشت آب زیرزمینی به صورت چشم
 ۲) ناپایداری دامنه سمت راست
 ۳) ناپایداری دامنه سمت چپ
 ۴) موارد ۱ و ۳

۲۹) مهم ترین عامل در تعیین نوع سد و محل احداث آن کدام است؟

- ۱) شرایط اقلیمی منطقه و نیازهای آبی در امور مختلف
 ۲) شرایط شبکه آبراهه های ناحیه و مصالح مورد نیاز
 ۳) نوع سنگ های مکان احداث و مصالح مورد نیاز
 ۴) شرایط زمین شناسی منطقه و مصالح مورد نیاز

۳۰) یک تکه چوبی به تدریج خم می شود تا اینکه می شکند. کدام یک از گزینه های زیر رفتار چوب را در مقابل تنفس وارد شده از ابتدا تا مرحله گسیختگی نشان می دهد؟

- ۱) پلاستیک، الاستیک ۲) فقط پلاستیک ۳) الاستیک، پلاستیک ۴) فقط گسیختگی

۳۱) اهمیت هر یک از عناظر منگنز، منیزیم و کادمیم برای بدن به ترتیب کدام است؟

- ۱) اساسی، سمی، سمی ۲) سمی، اساسی، اساسی
 ۳) اساسی، سمی، اساسی ۴) اساسی، اساسی، سمی

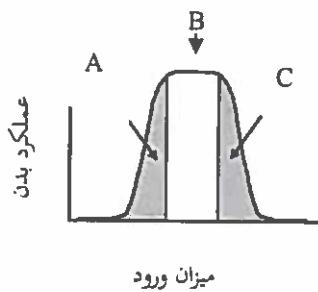
۳۲) بیماری میناماتا حاصل مسمومیت با چه عنصری است؟

- ۱) آرسنیک ۲) کادمیم ۳) جیوه ۴) فلور

۳۳) کدام کانی می تواند منشأ آلودگی آبها به آرسنیک باشد؟

- ۱) پیریت ۲) فلوریت ۳) مالاگیت ۴) کلسیت

۳۴- سه محدوده مشخص شده (A,B,C) در نمودار مقابل عملکرد بدن در مقابل میزان جذب عناصر زمین زاد به بدن انسان را نشان می دهند. این سه محدوده به ترتیب با کدامیک از گزینه های زیر انطباق بیشتری دارد؟

(۱) ایتای ایتای - سیلیکوسیس - گواتر

(۲) خشکی استخوان - افزایش تراکم استخوان - ایتای ایتای

(۳) گواتر - سیلیکوسیس - میناماتا

(۴) گواتر - افزایش تراکم استخوان - خشکی استخوان

۳۵- دامنه ای امواج زمین لرزه ۶ ریشتری چند برابر زمین لرزه ۳ ریشتری است؟

(۱) ۱۰۰ (۲) ۱۰۰ (۳) ۱۰ (۴) ۱۰۰۰

۳۶- در زلزله به کدام گزینه ترتیب دریافت امواج زمین لرزه توسط لرزه نگارها را نشان می دهد؟

باشگاه المپاد طایفه ها

P - S - L - R (۱)

R - L - S - P (۴)

R - L - P - S (۳)

۳۷- کدام یک از موارد زیر توسط کارشناسان فقط در منطقه زلزله زده تعیین می شود؟

(۱) بزرگی زمین لرزه (۲) انرژی آزاد شده (۳) ریشتر (۴) مرکالی

حذف شد (۲۸) تعریف درست تاقدیس کدام گزینه است؟

(۱) چین به شکل تاق (۲) چین به شکل ناو

(۳) لایه های پیردر بیرون چین و لایه های جوان در مرکز چین

(۴) لایه های جوان در مرکز چین و لایه های پیر در بیرون چین

۳۹- کدام کانی قادر به خط انداختن بر روی گرونا است؟

(۱) یاقوت (۲) کوارتز (۳) عقیق (۴) ارتوز

۴۰- کدامیک از عوامل زیر سبب افزایش مقاومت الکتریکی سنگ نمی شود؟

(۱) تخلخل بدون وجود آب (۲) حضور کانی رس

(۳) تخلخل پر شده از آب شور (۴) حضور کانی ژیپس

۴۱- کشوری که خاک فقیری دارد یا قیمت کود شیمیایی بالا است، کدام روش برای دفع مواد زائد

جامد خاک مناسب تر است؟

(۱) دفع بهداشتی

(۳) تهیه کمپوست

۴۲- کدام گزینه در مورد فرسایش خاک صحیح است؟

۱) کمترین نرخ فرسایش در نواحی کویری و بیشترین نرخ فرسایش در مناطق جنگلی پر باش است.

۲) خاک پلاستیکی دارای پتانسیل فرسایش آبی کمتری نسبت به خاک غیر پلاستیکی است.

۳) خاک با مواد آلی بیشتر نسبت به خاک کانی دار پتانسیل فرسایش بیشتری دارد.

۴) هر چه شیب و طول دامنه بیشتر باشد فرسایش پذیری خاک کمتر است.

۴۳- کدام یک از موارد زیر جزء آلاینده های شیمیایی آلی خاک محسوب می شوند؟

۱) پاک کننده ها - آرسنیک - سیانور

۲) سولفات - سیانور - نفت

۳) نفت - فنل ها - روغن

۴۴- کدام عنصر آلاینده رادیولوژیکی هوا نیست؟

۱) سزیم

۲) سدیم

۳) رادیم

۴) توریم

۴۵- مهمترین مواد مخرب لایه ازن کدام است؟

۱) متیل بروماید

۲) بی کربنات

۳) نیتریت

۴) نیترات

۴۶- کدام مورد از محدودیت های استفاده از انرژی زمین گرمایی نمی باشد؟

۱) گاز سولفور آزاد شده در مآگما سبب آلودگی آب مصرفی می شود.

۲) برخلاف سوخت های فسیلی این انرژی قابلیت حمل ندارد.

۳) میزان انرژی گرمایی زمین با گذشت زمان کاهش می یابد.

۴) این انرژی برای سوخت مصرفی وسایل حمل و نقل قابل استفاده نمی باشد.

۴۷- کدام یک از مناطق زیر در نقاط داغ تنوع زیستی ایران قرار ندارد؟

۱) ناحیه البرز

۲) فلات مرکزی ایران

۳) جنگل های ارسباران

۴) کوه های شمال شرق ایران

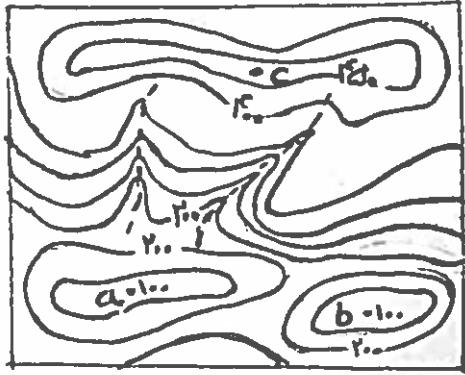
۴۸- کدام کاروان سرای زیر، مادر کاروان سراهای ایران می باشد؟

۱) کاروان سرای شیر یزد

۲) کاروان سرای دیرگچین قم

۳) کاروان سرای شاه عباسی سمنان

۴۹- در نقشه مقابل کدام موقعیت یا شرایط مناسب تری برای احداث یک خاک چال را دارند؟

(۱)

C و a (۲)

b (۳)

C (۴)

۵۰- زیستگاه گاندو در چه ناحیه‌ای از ایران است؟ و دلیل حفظ نسل این موجودات چیست؟

(۱) در سواحل هرمزگان و وجود اقلیم مناسب

(۲) در جنوب شرق ایران و رفتار مناسب مردم محلی با آنها

(۳) در جنوب غرب ایران و اقدامات مسئولین پیشگیری از زیستگاه‌های

(۴) در جنوب شرق ایران و وجود اقلیم مناسب

مرحله اول المپیاد حکوم زمین

ـ کـلـید ـ کـد ـ ۱

لطفاً در این کادر چیزی ننویسید.

کـلـید

۱۳۹۸-۹۹

مطابق توضیحات دفترچه تکمیل شود.

کـد دفترچه

توجه:

۲۴-۲۵ و ۲۶

حذف شدند.

لطفاً گزینه را به صورت کامل و فقط با مداد مشکی نرم پر کنید.

علـمـه

صـحـيـحـ

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰

۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰

۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰

۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰

۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰

۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰

۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰

۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰

محل امضاء

اینجانب ..... فرزند ..... با کد ملی .....

مطابقت اطلاعات مندرج در پاسخ برگ را با مشخصات خود تایید می نمایم.